

Van: Drs E.H. van der Beugel (DGEM)
(Doorslag)

Aan: M en T

c.c. DGPZ
DWS
DEU

Betreft: Verhouding Benelux en Europese integratie.

FOTO-Bt.Z.
No. 131557

Ik maak mij enige zorg over de divergentie van het beleid terzake van de Benelux en dat van de Europese integratie.

Deze zorgen zijn toegenomen bij het lezen van de nog niet volledig geaccepteerde ontwerp-nota voor de Ministerraad inzake het verdrag ener Economische Unie tussen de Benelux-landen.

Ik meen, dat men het van Nederlands ambtelijke zijde ongeveer over deze tekst eens is en ik zal op de daarin voorgestelde structuur thans niet nader ingaan, hoewel ik gaarne in de gelegenheid zou worden gesteld daarover nog enige opmerkingen te maken, omdat ik het op vrij belangrijke punten niet met de nota eens ben.

Ik zou mij thans willen beperken tot de hierboven gesignaleerde divergentie. In het gesprek over de Europese integratie is de Benelux een belangrijk element. Zowel onzerzijds als van de zijde van onze partners wordt de Benelux dikwijls als voorbeeld aangehaald ter adstructie van eigen desiderata of ter onderstreping van dingen, die men wel of niet nodig acht.

Wanneer ons een verschillend standpunt ten aanzien van de Benelux als ten aanzien van de integratie wordt verweten, dan houden wij de U bekende standaard-redenering, die ongeveer volgens de volgende lijnen loopt:

"Uiteraard is er veel overeenkomst tussen werk voor een Douane-Unie tussen drie landen, en hetzelfde werk voor zes of meer landen. Immers, in theorie is de problematiek dezelfde. Doch dit is dan ook alleen maar theorie, want niet alleen is er per definitie groot verschil tussen enerzijds een ineenvloeden van twee economieën (Nederland en BLEU) en anderzijds dat van zes of vier (Frankrijk, Italië, Duitsland, de Beneluxlanden), maar er is ook en vooral het enorme verschil, dat Nederland, België en Luxemburg reeds vanouds sterke banden hebben, politiek, cultureel, economisch, bijna "persoonlijk", en dat zij bovendien alle drie beseffen, dat niet alleen hun historie, maar ook hun ligging (geografisch en strategisch) hen als het ware verplichten samen te gaan. Vandaar dat zij zich kunnen veroorloven in een contact van elke dag empirisch te werken, omdat zij immers weten, dat zij hun doel zullen bereiken en elkaar daarin volkomen kennen en kunnen aanvoelen. Tenslotte zijn zij alle drie - of, als U wilt, zijn Nederland en de BLEU- van zeer gemakkelijk overzienbare afmetingen en structuren, ook politiek. Er is dus wezensverschil tussen wat wij hier in de Conferentie-Spaak

- op -

MEMORANDUM

(Doorslag)

Van:

- 2 -

Aan:

op nog een vrijwel blank papier moeten zetten en wat Benelux reeds als verworven politieke wil en politiek gegeven heeft. En tenslotte gaan politieke vergelijkingen bijna nooit op."

Dit is een aardig verhaal, waar ook nog veel waars in zit, maar het is nauwelijks afdoende en er rijzen op het ogenblik een aantal problemen, waarbij wij duidelijker moeten zijn ter verklaring van de divergentie, of de divergentie moeten opheffen. Ik noem daar enige van:

- 1) Ons standpunt ten aanzien van de harmonisatie is in de Benelux ongeveer tegengesteld aan hetgeen wij als standpunt innemen in de Messina-conferentie. Op dezelfde dag dat in Brussel door ons met vuur werd betoogd, dat verschillen in algemeen peil van lonen en kosten geen belemmering voor een Douane-Unie vormen, en wij op dit gebied harmonisatie bepaald van de hand wijzen, publiceren de Ministers in Beneluxverband een communiqué, waarin deze verschillen duidelijk als concurrentie-voorwaarden werden genoemd.
- 2) In de Messina-conferentie wijzen wij de behandeling van het landbouw-vraagstuk als apart vraagstuk van de hand; in Benelux-verband doen wij niet anders dan het landbouw-vraagstuk apart behandelen.
- 3) Veel ernstiger vind ik de eclatante verschillen op het punt van de institutionele aspecten. De Benelux is in een aanzienlijk verder stadium dan wat wij in eerste instantie in de Messina-conferentie nastreven. In de Messina-conferentie praten wij toch vooral over het stichten van een Douane-Unie, terwijl wij deze fase in de Benelux al voorbij zijn en wij daar ernstig spreken over de vervolmaking tot een Economische Unie.

Terwijl wij nu in de Messina-conferentie reeds voor het tot stand komen van de Douane-Unie als *conditio sine qua non* stellen, dat deze supra-nationaal van karakter moet zijn, wijzen wij enige supra-nationaliteit in de Benelux bij het streven naar een Economische Unie (dus een verdergaand streven) als ondenkbaar van de hand.

Ik heb slechts drie voorbeelden genoemd. Zij zouden met vele andere aan te vullen zijn.

Ik wil nogmaals onderstrepen, dat wij een heel sterke case hebben wanneer wij bewijzen, dat een samenwerking tussen de Benelux-landen en materieel en formeel op andere wijze is geschoeid dan een samenwerking met de Zes. Wij behoeven de verschillen zeker niet te verdoezelen. Wat naar mijn mening wel nodig is, is dat men deze verschillen duidelijker onderstreept om onze totaal verschillende houding verklaarbaar te maken, maar ik acht het bovendien nodig, dat wij intern nagaan, of er op alle punten voor een zo verschillende houding wel voldoende redenen aanwezig zijn. Wat het institutionele punt betreft, zou ik daar als mijn mening nog aan willen toevoegen, dat het "ondenkbare" van een supra-nationale gedachte in de Benelux nog steeds het gevolg is van het feit, dat de Benelux is ontstaan en

- gegroeid -

MEMORANDUM

(Doorslag)

Van:

- 3 -

Aan:

gegroeid in een periode dat er van supra-nationaliteit geen sprake was.

Ik hoop nog steeds, dat men, ondanks het stuk dat nu geproduceerd is, ernstig zal blijven onderzoeken of ook bij het verwezenlijken van de Economische Unie een rudiment van supra-nationale benadering niet noodzakelijk is. De structuur, die men in de nota op institutioneel gebied heeft ontworpen, acht ik, met grote waardering voor de ingenieuze poging, "unworkable".

Wellicht is het mogelijk over de bovengenoemde materie, die ik wel heel schetsmatig heb aangegeven, binnenkort met de betrokkenen eens een gesprek te voeren.

16-11-55